

BOLESTI ŽIVOTINJA VEZANI ZA ARTROPODE (krpelje)

Babezioza – piroplazmoza

Protozoa iz roda *Babesia*. Prenose je krpelji šikare (*Ixodidae*). Razlikujemo nekoliko rodova: *Babesiella*, *Piroplasma*, *Nuttalia* i *Francciella*. Uočavamo veći broj vrsta koje parazitiraju na različitim životinjama: goveda – *Babesia bovis*, *B. divergens*, *B. bigemina*; ovaca – *B. ovis*, *B. motasi*; konja – *B. equi*, *B. caballi*; psa – *B. canis*. Krpelj 48-72 sata po kačenju na domaćina iz svojih pljuvačnih žlezda izlučuje šigelu koja naseljava eritrocite domaćina u kojima se razmnožava. Oboleli mogu pokazivati kliničke simptome ali bolest može proći i u subkliničkom toku tako da ovakva životinja predstavlja kliconošu. Kod kliconoša se mogu pojaviti simptomi bolesti usled pada imuniteta. Suzbija se krčenjem šikara i prskanjem organofosfatima kontaminiranih područja i životinja. Prskanje se kod monoksenih krpelja vrši na tri nedelje, a kod ostalih i češće.

Tajlerioza

Protozoe slične babezijama ali za razliku od babezija parazitiraju, pored eritrocita i u leukocitima. Manje su od babezija i u jednom eritrocitu ih može biti više. Prenose ih krpelji iz roda *Ixodidae* i drugih rodova. Neophodno je da krpelj bude zakačen najmanje 48 časova da bi preneo šigelu. Životinje, štale i šikare treba tretirati organofosfatima ra di uništavanja krpelja koji su osnovni prenosioci.

Goveda

Th. parva – Javlja se u Africi sa simptomima groznice, otoka limfnih čvorova i dispnejom. Najpatogenija vrsta.

Th. annulata – Javlja se kod nas sa kliničkim simptomima: temperatura, limfadenitis, anemija i žutica. Prenosi je krpelj iz roda *Hyalomma*.

Th. mutans – je slabo virulentana vrsta koje ima i kod nas.

Ovca i koza

Th. hirci- ima je kod nas i prenose je krpelji *Hyaloma anatolicum* i *Rhipicephalus bursa*. Mortalitet je 100%, klinički simptomi su temperatura, groznica, anemija, hemoglobinurija, limfadenit.

Th ovis - je slabo patogena i prenose je krpelji *Rhipicephalus bursa*.

Marko Golinger dr. vet. med.